

6.9 Občanská výchova

6.9.1 Charakteristika předmětu

Předmět Občanská výchova spadá do vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Výuka seznamuje žáky s problémy současnosti a vede je k hledání řešení. Dává žákům možnost zapojit se aktivně do života společnosti, umožňuje jim proniknout do systému uspořádání moci v demokratickém státě, seznamuje je s obecnými zákonitostmi lidského chování a poskytuje jim příležitost se k aspektům chování vyjádřit.

Důraz je kladen na praktické využití poznatků, proto se v rámci Občanské výchovy snažíme realizovat co největší část učiva v krátkodobých i dlouhodobých projektech. Vyžadujeme po žácích osobní zapojení, snahu o pochopení problému a kreativitu při jeho řešení. Tyto výstupy žáci při projektové výuce vždy zdůvodňují a následně hodnotí (sebe i druhé, včetně učitele).

Výuka předmětu se realizuje na 2. stupni, ale můžeme říci, že navazuje na učivo 1. stupně: především prakticky rozvíjí již naučené dovednosti při kooperativní výuce a částečně také navazuje na vyučovací předmět Člověk a jeho svět.

Vyučovací předmět se vyučuje v 6. a 7. ročníku po jedné hodině týdně a v 9. ročníku s časovou dotací 0,5 hodiny týdně, což je realizováno výukou jedné hodiny týdně v jednom pololetí 9. ročníku. V dalším pololetí pak výuku Občanské výchovy nahradí Mediální výchova. Tento předmět integruje témata z předmětu Občanská výchova, zároveň v něm jsou realizovány body z průřezového tématu Mediální výchova.

Do 8. ročníku je zařazen předmět Osobnostně-sociální výchova, který naplňuje tematické okruhy stejnojmenného průřezového tématu a integruje také některá témata z obsahu předmětu Občanská výchova a Praktické činnosti, konkrétně Svět práce.

Výuka probíhá většinou ve třídách, ale v rámci předmětu využíváme také vhodných objektů (organizací) mimo školu – exkurze, výstavy, vycházky apod. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli platnými členy společnosti, aktivními občany, kteří znají svá práva i povinnosti (a dbají jich), aktivně se podíleli na utváření hodnot a vztahů. Obecně formulovaným cílem výuky celého předmětu jsou žáci vysoce tolerantní, kteří respektují zákony a jsou schopni nést následky svých činů, chápou, že demokracie neznamená absolutní svobodu, a mají pozitivní vztah ke společnosti a státu.

6.9.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Zadáváme promyšleně formulované úkoly, při nichž je nutno vyhledat a třídit informace k danému tématu.
- Všechna témata probíráme z různých aspektů a společně se žáky propojujeme poznatky do širších celků, hledáme souvislosti.
- Předkládáme ke konkrétním (společenským) problémům protikladné (i kontroverzní) názory veřejnosti a publicistů a vedeme žáky k zaujetí určitého stanoviska a jeho obhajobě či odmítnutí.
- Vyžadujeme od žáků hodnocení své i naší práce.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme problémové úkoly.
- Diskutujeme možná řešení aktuálních problémů, podněcujeme žáky ke kultivované argumentaci.
- Připravujeme různé (krátkodobé i dlouhodobé) projekty.
- Využíváme rozmanité materiály (články z tisku, videodokumenty, obrázky, konkrétní předměty, ...).
- Při modelových situacích nacvičujeme vhodné chování v mezilidských vztazích.
- Snažíme se uplatňovat zážitkové vyučování jako prostředek hlubšího pochopení společenského vývoje.

Kompetence komunikativní

- Při všech projevech (ústních i písemných) dbáme na kultivované vyjadřování.
- Podněcujeme žáky k účinné diskusi.
- Procvičujeme pravidla diskuse a dbáme na jejich neustálé dodržování všemi účastníky.
- Při výuce využíváme všech dostupných informačních zdrojů.
- Při projektové výuce motivujeme žáky k zapojení veřejnosti (případně také úřadů státní správy a samosprávy).

Kompetence sociální a personální

- Vyžadujeme aktivitu od všech žáků.
- Žáky vedeme ke kooperaci.
- Vedeme žáky k sebezpoznání a sebehodnocení.
- Stanovujeme se žáky pravidla a vedeme k jejich dodržování.
- Vytváříme takovou atmosféru, v níž se žák neobává vyslovit svoje názory.
- Pravidelně s žáky diskutujeme o fungování společnosti, jejích problémech a aktuálních událostech.
- Vedeme žáky k sebereflexi, posilujeme jejich sebedůvěru častými – ale odůvodněnými – pochvalami.

Kompetence občanské

- Během výuky dbáme na dodržování společenských norem, upevňujeme vzorce přátelského chování.
- Diskutujeme se žáky o morálce a principech chování mezi lidmi.
- Při dramatických scénkách korigujeme jednání žáků tak, aby se naučili respektovat druhé, vážili si celospolečenských hodnot a dbali na dodržování zákonnosti.
- Utváříme u žáků povědomí o historickém a kulturním dědictví našeho národa.
- Motivujeme je k tvořivosti a k aktivnímu zapojení do života školy a společnosti – zejména v rámci různých projektů s dosahem na veřejnost.
- Pro práci v hodinách vyhledáváme (a žákům předkládáme k přečtení, pochopení i zaujetí názoru) texty s aktuální tematikou, pracujeme i s novinovými články, hledáme souvislosti mezi různými texty i názory i v nich.
- Poskytujeme žákům možnost vyjádřit se k problémům životního prostředí, podporujeme je při recyklaci odpadů; v rámci projektů rozvíjíme jejich zájem o trvale udržitelný rozvoj.

Kompetence pracovní

- Pro zkvalitnění výuky používáme dostupných informačních zdrojů.
- Vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k práci (z hlediska kvality i ochrany zdraví).
- Nabízíme žákům možnost při kooperaci zastávat různorodé role, aby tak byli nuceni pracovat ve změněných podmínkách.
- Nabízíme žákům informace z pracovního trhu, aby se na něm orientovali a dokázali zvážit své možnosti.
- V rámci různorodých činností vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjení podnikatelského myšlení.

Kompetence digitální

- Podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií - pro zjišťování aktuálního zpravodajství z domova i ze světa, pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole i mimo něj.
- Vedeme žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data na internetu.
- S žáky probíráme problém kyberšikany a na konkrétních příkladech si rozebíráme správné/špatné chování na sociálních sítích.
- Klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí.
- Vedeme žáky k zodpovědnému budování a spravování digitální identity a zařazujeme aktivity, které vedou žáky k posuzování jejich digitální stopy.
- Vysvětlujeme nebezpečí sociálních nebo názorových bublin.
- Rozvíjíme u žáků právní povědomí pro situace v digitálním prostředí; vedeme žáky k tomu, aby ve svých školních i domácích úkolech dodržovali autorská práva a citovali informační zdroje (citace.com).
- Motivujeme žáky k tomu, aby prostřednictvím digitálních technologií vyjadřovali své názory, ověřovali fakta.

6.9.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Osobní rozvoj</p> <p>VO-9-1-04 VO-9-1-10</p>	<p>Rodina Zásady lidského soužití Naše třída, škola, vlast, region Kulturní život Mezilidské vztahy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomit si důležitost rodiny, její funkce - pochopit příbuzenské vztahy, povinnosti v rodině, pojem manželství - chápat nutnost péče o dítě, podporu z hlediska náhradní rodinné péče při nefunkčnosti rodiny - vysvětlit účinky spolupráce, uvést příklady - srovnat možnosti spolupráce ve škole, doma a v obci - na příkladech ilustrovat přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - vysvětlit pojem vlast a vlastenectví, hovořit o památných a zajímavých místech, místních rodácích a tradicích - uvědomit nutnost ochrany památek, přírody a majetku - znát a pochopit důležitost státních symbolů, svátků, významných dnů - ve spolupráci se spolužáky formulovat zákonitosti chování ve třídě, třídním kolektivu, ve společnosti obecně - zapojovat se do společných činností v rámci třídy, školy, dětských organizací - z nabídky kulturních institucí cíleně vybírat ty, které žáka zajímají 	<p>VDO - občanská společnost MED - diskuse, formulace vlastního názoru MPV - ČJ - diskuse, hodnocení</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Peníze, hospodářství</p> <p>VO-9-3-01 VO-9-3-02</p>	<p>Vlastnictví, majetek Domácí hospodaření Ekonomické chování jedince</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomit si hodnotu lidské práce - vyjmenovat některé formy vlastnictví - na příkladech rozlišit formy vlastnictví a porovnat je - vysvětlit pojem duševní vlastnictví - uvést způsoby ochrany duševního vlastnictví, konkrétní příklady - pochopit důležitost pojmu hospodárnost, uvědomit si nutnost správného zacházení s penězi - vyjmenovat rizika neuváženého zacházení s penězi a svěřeným majetkem, srovnat konkrétní příklady - vytvořit domácí rozpočet a ekonomickou rozvahu, uvést hlavní příjmy a výdaje domácnosti - zvážit nutnost některých výdajů v domácnosti, rozlišit pravidelné a jednorázové výdaje - vysvětlit princip rozpočtu vyrovnaného, schodkového a přebytkového - na příkladech objasnit fungování hotovostních a bezhotovostních plateb a jejich nástrojů 	<p>MPV - VZ - morálka; D - hospodářství</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Právo a stát</p> <p>VO-9-1-01</p> <p>VO-9-1-06</p> <p>VO-9-4-02</p> <p>VO-9-4-05</p>	<p>Stát a jeho uspořádání Princip demokracie Státní správa, samospráva Ústava ČR a jiné právní dokumenty Právní řád ČR, právní vztahy Občanská práva a povinnosti Lidská práva, práva dětí Protiprávní jednání Právo v každodenním životě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlit pojem stát a státní moc, státní občanství ČR - uvést složky státní moci, porovnat jejich úlohu - vyjmenovat orgány státní moci, vysvětlit jejich činnost a spolupráci - uvést příklady správy obcí, krajů a státu - znát význam a funkci právního řádu, orgány právní ochrany občanů - uvědomit povinnost pomoci státu při jeho případné obraně - uvést příklady institucí a jejich úlohu - definovat pojmy právní norma a předpis - vyjmenovat symboly státu a vysvětlit jejich účel - objasnit potřebnost a nutnost dodržování nejdůležitějších dokumentů chránících práva člověka - diskutovat nad vybranými články Ústavy a LZPaS - definovat práva každého člověka a práva spotřebitele - uvést příklady rizik při jejich porušování - přiřadit práva občanů k jejich povinnostem - vysvětlit pojem lidská práva, práva dětí, diskutovat o tom, jak je lze účinně chránit - hodnotit příklady chování v souladu s lidskými právy a uvést příklady protiprávního jednání - šikana, diskriminace apod. - definovat druhy a postihy protiprávního jednání - pochopit, že je zodpovědný za vlastní činy, trestně postižitelný - vysvětlit pojem korupce a pochopit nemorálnost tohoto jednání - diskutovat o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<p>MPV – Z, D – lidská práva VDO – občan, občanská společnost a stát MUL – multikulturalita OSV - etické jednání</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Ekologie</p> <p>VO-9-1-03</p>	<p>Příroda, kultura, civilizace Normy chování, zákony Zdroje a hospodaření s nimi Ochrana životního prostředí Recyklace Trvale udržitelný rozvoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovat pojmy příroda, kultura, civilizace - chovat šetrně k památkám kulturním i přírodním - rozlišit zdroje energie na obnovitelné a neobnovitelné - zaznamenat spotřebu vody a energií - seznámit s případy neefektivního nakládání se zdroji a přírodním bohatstvím - navrhnout způsoby šetření se zdroji, vyjádřit svůj postoj k přírodě a její ochraně - rozhodnout, že chránit přírodu je v současnosti nutné - popsat principy recyklace a prokázat vlastní schopnosti a znalosti o recyklaci odpadů - obhájit nutnost recyklace, najít pozitivní (do kontrastu i negativní) příklady v domácnosti, ve škole i v obci - vysvětlit podstatu myšlenky TUR - diskutovat o minulosti a současnosti, proměnách společnosti, člověka, přírody 	<p>MPV - PŘ - příroda, zdroje ENV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

7. ročník

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Psychologie</p> <p>VO-9-2-01 VO-9-2-02 VO-9-2-03 VO-9-2-04</p>	<p>Já - osobnost, vnitřní a vnější svět člověka Sebevědomí, osobnost, etiketa Osobní rozvoj Podobnost a odlišnost lidí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznat svou osobnost, ocenit své klady, nepřeceňovat své zápory - objasnit, jak může znalost a reálné hodnocení vlastní osobnosti zkvalitnit život a vztahy s druhými lidmi - rozlišovat sebekritiku od kritiky od ostatních - odhadnout možnosti svého dalšího rozvoje, překonat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - specifikovat své schopnosti a dovednosti, motivovat sebe sama a druhé správným směrem - vyjmenovat temperamentové typy a zařadit sebe sama pod jeden z nich - vysvětlit podíl vlastností na chování člověka a jejich pomoc při dosahování individuálních i společných cílů - prokázat, že vůle může pomoci k dobrému výsledku - hodnotit a korigovat vlastní chování - tolerovat neomezující projevy jiných osob, překonávat stereotypy - porozumět pojmu etiketa - osvojit si základní pravidla společenského chování, kultivovat charakterové a volní vlastnosti 	<p>OSV-osobnost, sebeovládání VDO, MUL-tolerance ČJ-hodnocení</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Multikulturalita</p> <p>VO-9-1-08 VO-9-1-06</p>	<p>Vztahy mezi kulturami Předsudky Identita Odlišnost/rovnost lidí Solidarita Kulturní obohacování Lidská setkání Vztahy mezi lidmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomit si, že náš pohled na ostatní civilizace není automaticky správný, respektovat kulturní zvláštnosti - vytvořit pozitivní (nebo alespoň neutrální) vztah k jiným kulturám, menšinám - vnímat rozmanitost kulturních projevů, hodnot a tradic jako přínos pro ostatní - prosazovat nutnost porozumění mezi odlišnými kulturami - pochopit, zažít pojmy jako haló efekt, psychologická chyba prvního dojmu, předsudek, stereotyp apod. - uvědomit si, jak je vnímání skutečnosti ovlivněno nevědomými předsudky a stereotypy - prozkoumat a popsat svoji identitu, její zásadní složky - definovat identitu skupiny - zažít a následně v diskusi probrat důsledky nerovnosti, netolerance - pochopit důsledky nerovnosti (pocitu nerovnosti) vznikajících konfliktů, aktivně jim předcházet - vnímat důležitost rovného postavení mužů a žen, roli potřebných lidí ve společnosti - považovat solidaritu se znevýhodněnými skupinami (národy, kulturami) za nezbytný znak vyspělé společnosti - uvést příklady toho, čím nás jiné kultury obohatily - uvést příklady, čím může být setkání s odlišností prospěšné - vyjádřit možnosti, jak pomoci lidem v nouzi - uvědomovat si nutnost morálky a mravnosti, svobody, pravidel chování 	<p>EGS - Evropa a svět nás zajímá MPV - Z - národy, etnické skupiny, odlišné kultury D - kulturní obohacování</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Výchova k toleranci a proti rasismu</p> <p>VO-9-1-02 VO-9-1-03 VO-9-1-07 VO-9-1-09</p>	<p>Nacionalismus, vlastenectví Tolerance a solidarita Rasismus a xenofobie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvést příklady nacionalismu, vlastenectví - rozlišit na příkladech projevy nacionalismu a vlastenectví - zdůvodnit nepřijatelnost nacionalismu, vandalismu, aktivně proti němu vystupovat - vysvětlit příčiny konfliktů - navrhnout nenásilné způsoby řešení konfliktů - na příkladech doložit projevy tolerantního chování - demonstrovat tolerantní chování v hraných situacích - prokázat kladné účinky spolupráce, vhodně komunikovat a chovat se v rozličných situacích - analyzovat možnosti spolupráce ve škole, doma a v obci - vysvětlit pojem menšina a uvést menšiny v ČR - popsat kulturu jedné z menšin v ČR - vysvětlit pojmy: předsudek, rasismus, xenofobie, extremismus - rozdělit jednotlivé negativní postoje na příkladech lidského jednání, rozpoznat netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování - popsat důsledky těchto negativních jevů z hlediska utlačovaných, zaujmout proti nim aktivní postoj - vyzkoušet na sobě důsledky netolerance, diskriminace či rasismu - kultivovaně a zajímavě popsat své vlastní zkušenosti s projevem xenofobie 	<p>MPV – Z - národnostní menšiny, D - historie Romů v ČR</p> <p>MUL – kulturní diference, lidské vztahy</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika kooperace a kompetice, mezilidské vztahy</p>

9. ročník

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Náboženství</p> <p>VO-9-1-08</p>	<p>Křesťanství Judaismus Islám Hinduismus, buddhismus Náboženské konflikty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat základní náboženské směry světa - vysvětlit základní principy křesťanské víry, judaismu, islámu, hinduismu a buddhismu - objasnit, v čem jsou si tradiční náboženství podobná, v čem se od sebe liší - porozumět odlišným morálním kodexům a respektovat je - na příkladech ukázat důsledky náboženské netolerance - dát do souvislosti náboženské spory a politickou situaci 	<p>EGS-mezinárodní souvislosti MUL-náboženská tolerance ČJ-Bible D-náboženství VV-dějiny kultury</p>
<p>Demokracie a volby</p> <p>VO-9-1-05 VO-9-4-01 VO-9-4-03 VO-9-4-04 VO-9-4-06 VO-9-4-07 VO-9-4-08</p>	<p>Základy státu Demokracie Právní řád, právní vztahy, právo v každodenním životě Volby Lokální politika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popsat typy a formy států, rozlišovat je - vysvětlit pojem demokracie - vyjmenovat příklady demokratických a nedemokratických států, objasnit výhody demokracie - vysvětlit důvod existence právních vztahů - objasnit význam právních vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvést příklady některých občanskoprávních vztahů a smluv tyto vztahy upravující - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci, provádět jednoduché právní úkony a chápat jejich důsledky - vysvětlit rozdíly mezi trestným činem a přestupkem - dodržovat právní ustanovení – řády, uvést příklady rizik při jejich porušování - vysvětlit pojem a smysl voleb, jejich průběh a pravidla, ovlivnění života občanů po volbách - uvést příklady lokálních problémů a nabídnout řešení - rozlišit a porovnávat úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvést příklady jejich činnosti a spolupráce při postihu za trestné činy 	<p>EGS-demokracie VDO-demokracie, právo, volby</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Demokracie a volby (pokračování)</p> <p>VO-9-4-09 VO-9-4-10 VO-9-4-11</p>	<p>Mezinárodní organizace, světová politika, média Holocaust Protiprávní jednání, korupce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zopakovat si nejvýznamnější mezinárodní organizace, pochopit jejich činnost a důležitost - na příkladech jednoduše vysvětlit fungování světové politiky a spolupráce mezi státy - objasnit pojem masmédií, masová kultura, propaganda - kriticky přistupovat k mediálním informacím, vyjádřit k působení reklamy a propagandy na člověka - diskutovat o příčinách a důsledcích korupčního jednání - na událostech z historie ukázat nemorálnost a nesprávnost jednání lidí během válek (2. sv. v., JAR apod.) 	
<p>Globalizace</p> <p>VO-9-5-01 VO-9-5-02 VO-9-5-03 VO-9-5-04 VO-9-5-05 VO-9-5-06</p>	<p>Evropská integrace, Evropa a svět EU a další světové organizace - NATO, OSN, Rada Evropy, humanitární organizace Mezinárodní spolupráce Globalizace Terorismus Obrana státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlit pojem EU, její význam - vyjádřit k začlenění ČR do EU, definovat práva a povinnosti občanů v rámci EU, možnosti jejich uplatňování, vliv na náš život - vyjmenovat světové organizace a objasnit obsah jejich činnosti - diskutovat o vztazích mezinárodních organizací a ČR - posoudit jejich význam a výhody spolupráce mezi státy - uvědomit si důležitost zajišťování obrany státu včetně účasti na zahraničních misích - vysvětlit pojem globalizace - uvést vhodné příklady projevů globalizačních procesů z všedního života - rozlišit na příkladech klady a zápory globalizace - vysvětlit příčiny a nastítnit důsledky globalizace v současnosti - objasnit souvislosti globálních a lokálních problémů a diskutovat o možnostech jejich řešení v obci nebo regionu - zaujmout vlastní postoj ke globalizaci - uvést příklady terorismu, jeho příčin i důsledků - vyjádřit svůj názor na terorismus - diskutovat o roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu - nastítnit možnosti obrany státu při řešení krizí nevojenského charakteru 	<p>EGS-mezinárodní organizace, globalizace VDO-práva občanů, terorismus Z-EU, NATO</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Ekonomika</p> <p>VO-9-3-01 VO-9-3-02 VO-9-3-03 VO-9-3-04 VO-9-3-05 VO-9-3-06 VO-9-3-07 VO-9-3-08</p>	<p>Vlastnictví Hospodaření Peníze Banky a jejich služby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v příkladech rozlišit formy vlastnictví a porovnat je - dodržovat zásady ochrany duševního vlastnictví - rozpoznat nevhodnost vlastního jednání v souvislosti s ochranou duševního vlastnictví, uvést důsledky nevhodného jednání (obzvláště ve vztahu k autorským právům) - vnímat potřebnost dělby práce, závislosti na druhých, výhody spolupráce - diskutovat o způsobech nakládání s kapesným a svěřenými věcmi (prostředky) - znát pojem hospodaření + rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - pochopit nástroje hotovostního a bezhotovostního placení, nakládání s nimi - uvědomit rozdíl mezi debetní a kreditní kartou, jejich omezení, uvést možnosti použití těchto karet při placení - vysvětlit, jakou funkci plní banky, srovnat služby dvou bank - objasnit význam placeného a přijatého úroku - znát nejčastější druhy pojištění a vysvětlit jejich důležitost pro člověka, navrhnout, kde je využít - porovnat způsoby nakládání s volnými prostředky a uvést způsoby krytí deficitu - uvést příklady některých dávek a příspěvků občanům 	<p>EGS-ekonomické propojení VDO-ekonomická svoboda M-kalkulace, rozpočet, procenta</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Ekonomika (pokračování)	Výroba, obchod, služby Tržní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat pojmy výroba, obchod a služba, uvést příklady jejich spolupráce - na konkrétním chování kupujících a prodávajících vysvětlit fungování trhu, vysvětlit vliv nabídky a poptávky na cenu - na příkladu objasnit vznik ceny - součet nákladů, zisku a DPH - popsat vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišit zdroje, ze kterých má příjmy stát - uvést hlavní výdaje státu, příklady dávek a příspěvků občanům - vysvětlit pojem mezinárodní obchod - uvést příklady obchodování mezi státy - pochopit pojem podnikání, uvést příklad 	<ul style="list-style-type: none"> EGS-ekonomické propojení VDO-ekonomická svoboda M-kalkulace, rozpočet, procenta

